

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ג טבת תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים מז | דף הכולל: שבת קמו.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקמ"ו עד סעיף ד'.
מוסר: אהבת חסד - ואמרת שכל זה' עד פרק ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער העצלות עד שער הנדיבות 'כל המעלים עיניו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"קודם תקנו מזוזות, אחר כך תחפשו בשבילם דירה" | "אתה עושה הבדלה על יין נסך" – אמר מרן הגר"ח שליט"א לאברך הנדהם | במה צריך להיזהר כשעורכים קניות עבור משפחה בבידוד? | "ההרצאה שלעולם לא אשכח" – סיפורו האישי של מרצה מבוקש | 2057

הסיפור היומי

כעבור שנתיים חזר האברך לרבינו שליט"א וביקש
שוב ברכה לזש"ק, ורבינו חזר על דבריו והורה לו
שיקפיד להבדיל בעצמו על היין במוצש"ק. השיב
האברך: "הרי אני מקפיד על כך כבר שנתיים!?"

Aharon Krohn/Flash90

מעשה מופלא מכלי ראשון על עיניו הצופיות של רבינו שר התורה שליט"א | מגזין 'במה'

אותו אברך היה מתארח עם רעייתו בקביעות בשבתות אצל הורי אשתו. במוצאי שבת היה מגיע תמיד להבדלה לפי זמן רבינו תם, לאחר שחמיו כבר הבדיל על הכוס. בבית שוהה עובדת פיליפינית, והתברר כי תמיד לאחר שחמיו מסיים להבדיל על היין - היין היה לא מבושל - מחזירה העובדת הנכריה את היין ואת מה שנשאר בכוס ההבדלה, למקרר, כשהיא נוגעת ביין, וכך היין הפך להיות בכל פעם יין נסך.

האברך ההמום לא ידע את נפשו כיצד להודות לד', שמלבד הברכה הגדולה לה ציפה, להיפקד בזש"ק, הרי הוא זוכה כעת להינצל מאיסור חמור מדי שבוע של שתיית יין נסך.

(מגזין במה bama.org.il)

מעשה מבהיל הגיע השבוע לשולחן המערכת על-ידי אברך יקר מירושלים (הפרטים המלאים שמורים במערכת). אברך זה הגיע לפני כשנתיים לרבן של ישראל מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א וביקש ברכה להיפקד בילדים, ומרן שליט"א אמר לו, כפי שהוא מורה לרבים, להבדיל על היין.

כעבור שנתיים חזר האברך לרבינו וביקש שוב ברכה להיפקד בילדים, ומרן שליט"א חזר על דבריו ואמר לו להבדיל על היין. אמר לו האברך כי הוא מקפיד על כך כבר שנתיים, ועדיין לא זכה להיפקד בזרע של קיימא.

אמר לו מרן שליט"א: "זה יין נסך!..."

האברך היה מופתע ולא הבין את התשובה כלל, אך החליט לבדוק את העניין, בפרט לנוכח חשש האיסור החמור שבכך.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בעבור תקופה, כשהוצע לבחור שידוך אחר, כבר ידע שלא לחזור על טעותו, ולפני הפגישה הכין היטב את הסוגיה הנלמדת בישיבה עד שידע אותה על בוריה. אך רבות מחשבות בלב איש. לאבי המדוברת היו תכניות אחרות לגמרי...

"אם מזה יצא הדבר" - עובדות נפלאות על השגחה פרטית בענייני שידוכין שסיפר כ"ק אדמו"ר מתולדות משה שליט"א

והתפעל מאוד מגדלותו בתורה ובשיטות הראשונים, וכבר חשב שהוא 'ש"ס בחור', שהרי הוא לומד כעת מסכת אחרת לגמרי... ואכן נגמר השידוך בכי טוב.

אחר כך ישב הבחור והתבונן בנפלאות ה' עמו, כי ראה בעיניו שהסוגיא שלמד אז ביגיעה עצומה - היא זו שעמדה לו לעזר בשעת הצורך. ויש בזה מוסר השכל גדול בשבילנו, ששום דבר אינו הולך לריק, על אף שלא רואים זאת בחוש כל פעם. ובפרט בדבר מצוה שהאדם עושה למען כבודו יתברך ללא שום חשבונות צדדים, ובלי שום טובת הנאה, בכוחו להבקיע רקיעים, והוא דבר נצחי שאינו בטל לעולם.

ליהודי אחד מאחינו בני ישראל הדרים בחו"ל הוצע שידוך מא"י עבור בתו, אך הוא הסתפק בדבר, כיון שלא שמע מספיק דברים טובים שיגרמו לו להתפעל כל כך. ובהיות שלא היה יכול להחליט בעצמו הלך לשאול את הרה"ק רבי משולם פייש מטאהש זצ"ל איך לפעול בדבר. יעץ לו הרבי שיסתכל איך התפילה נראית אצל אותו בחור, ורק אם הוא מתפלל בהתלהבות אז יקח אותו לחתן.

וכך עשה. נסע לארה"ק, והנה בהגיעו לישיבה ראה את הבחור המדובר עומד בתפילה מעמקי לבבו בהתלהבות עצומה, ונתפעל מכך מאוד, והביא הדבר לידי גמר לקחת אותו לחתן.

אחר כל הדברים אלה נתברר הדבר, שהבחור דן כבר מזמן לא דרכה כף רגלו בתפילה בישיבה, אלא שבאותו הלילה נדדה שנתו והתעורר לפנות בוקר השכם ולא היה יכול לחזור לישון, עד שהחליט בנפשו שהוא יילך ובלאו הכי אינו מצליח להירדם ילך קצת ללמוד, וכך הלך ללמוד במשך כמה שעות, ואז חשב לעצמו: אם אני כבר בישיבה - אתפלל פה.

וזאת מובן מאליו, שאחר כמה שעות לימוד התפילה היתה אחרת לגמרי, מתוך געגועים וכיסופין לה', שלא כהרגלו מימים ימימה, וכך נתקיים ציווי ה' שמכריזין בת פלוני לפלוני. וסיפור זה מעורר השתאות עצומה איך שרצון ה' מתקיים בכל מיני אופנים ובכל סוגי הדרכים, וללמדנו בא שאין לאף אחד להיות מודאג איך יפול דבר, כי מה' הישועה ואין מעצור מלפניו להושיע, וכשיגיע הזמן יתקיים הדבר בלי שום הגבלה.

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לְוִי וַיִּקַּח אֶת בַּת לְוִי (שמות ב' א)

זכורני לפני כעשרים וחמש שנה בערך, היה בחור בגיל השידוכין שהלך להיפגש עם אבי המדוברת, ולשם כך הכין 'פשעטל' נאה על הסוגיה של 'חצי שיעור' [יומא] עם שלוש עשרה קושיות על הסוגיא ותירוץ נפלא.

כאשר דיבר עמו אבי המדוברת הציע לפניו את 'הפשעטל', אולם אחר כך שאלו: "ומה לומדים עכשיו בישיבה?" ואז התבלבל הבחור והתחיל לדפדף בגמרא לכאן ולכאן כמי שאינו יודע במאי קא עסקינן, וכמובן שהשידוך ירד מעל הפרק...

לבחור היתה מכך עגמת נפש גדולה והוא לא יכול היה להירגע. הרי הוא כה התאמץ, וחזר על הפשעטל מאה פעמים ויותר, וכיצד זה לא הצליח להביא את הדבר לידי גמר טוב?, אך אחד הרמ"ם בישיבה חיזקו ועודדו לבל יפול ברוחו ולא ידאג, כי שום דבר אינו הולך לריק. ובפרט, אמר לו, הרי למדת ועסקת בתורה, ובוודאי שלא היה זה לחינם.

לא עבר זמן רב, עד שדיברו לו נכבדות שידוך אחר, וכעת החכם עיניו בראשו, יגע והכין את עצמו כדבעי לדעת היטב מה שלומדים כעת בישיבה. וחזר על שני דפים גמ' רש"י ותוס' ועוד, וכך ישב והגה כמה לילות כמעט ברציפות, עד אשר ידע את כל דברי הסוגיא על בוריה הדק היטב.

אך רבות מחשבות בלב איש... אבי המדוברת של שידוך זה חשב לעצמו טרם הפגישה: 'כיצד זה אדע שהוא באמת ת"ח? הלא על מה שלומד בישיבה ודאי חזר ולמד היטב, כדי שאתרשם ממנו שהוא אכן יודע היטב ללמוד. לכן כדאי שאכין לעצמי איזו סוגיא ידועה בש"ס, ונראה אם יש לו בקיאות גם ביתר המסכתות בש"ס'. וממחשבה למעשה, הוא החל ללמוד ולהכין היטב את הסוגיה של... 'חצי שיעור'!

כאשר נפגשו, החל אכן לדבר עמו בסוגיא זו, באומרו: למדת היטב שסוגיא נאה זו, ואני כבר הופך בדעתי זה זמן ועידן בטעם הדבר, למה חצי שיעור אסור, אי משום דחזי לאיצטרופי, או משום דילפינן מכל חלב לרבות חצי שיעור [יומא עד], והנפקא מינה ביניהם וכו' וכו'.

והבחור פתח את פיו בחכמה והתחיל לפלפל בסוגיא זו בשליטה מעוררת התפעלות, עד שיצא לבו של אבי המדוברת מרוב התרגשות, איך זה שבחור שלומד כעת בישיבה סוגיא אחרת יכול לשלוט בכמות ובאיכות גם בסוגיא אחרת כזקן ורגיל,

וכיצד יכול לומר שנכחה שם כביכול באותו הזמן? ברם לא שאלוהו עוד שאלות על כך, כי הבינו שבין כך המה פטפוטי מילי בעלמא, מחמת צערו ותקוותו המיוחלת אשר בוששה לבוא. אמנם לאחר תקופה קצרה שנעשה השידוך המיוחל התברר כי צדק בדבריו אלה, כי אכן באותה עת היו שניהם עומדים ליד קברה של רחל אמנו, והקב"ה נתן בו הרגשה לדעת שכן הוא, ויהי לפלא.

(מתוך ספר 'שפת חיים' - שידוכין, מכ"ק אדמו"ר מתולדות משה שליט"א. באדיבות מכון 'שפת חיים')

ידוע ממאמרי חכמינו ז"ל ומעובדות והנהגות צדיקי הדורות, כי איש יהודי המדבר אל ה' בחזקה מעומק הלב, מתוך הכרה ברורה שרק ה' הוא הא-ל המושיע, אז מודיע לו ה' ישועתו בקרוב. שמענו עובדא מבחור מבוגר שנסע לקבר רחל להתפלל ולשפוך שיחו לה' על זיווגו המתאחר ובושש לבוא. וכשחזר לבית הוריו הגיד להם את תחושותיו שפעל נשגבות בתפילתו, והוסיף ואמר שגם זוגתו המיועדת היתה שם באותו זמן... ויחשבוהו כולם למשוגע, מנין לו לדעת מי תעלה לו לזיווגו?

על דא ועל הא

**"אני מוכן לזותר", אמר הרב ק' למארגני הכנס.
"אם יש לכם מרצה אחר - בבקשה, תזמינו אותו".
התגובה היתה בוטה עוד יותר: "נראה לך שאם
היה לנו מרצה אחר היינו מזמינים אותך?!"...**

ההרצאה הגורלית

בזמן להרצאות?! "וכו' וכו'". הוא חש מאוד שלא בנוח מול הכעס והזלזול שהופגנו כלפיו. "תשמעו", אמר להם, "אני מוכן לוותר על ההרצאה. קשה לי לבוא ולדבר בצורה שכזו. אם יש לכם מרצה אחר - בבקשה, אני חוזר הביתה ותזמינו אותו".

התגובה היתה חריפה ובוטה עוד יותר: "נראה לך שאם היה לנו מרצה אחר היינו מזמינים אותך?!"...

הוא נאלץ לבלוע את עלבונו. כשהגיע סוף סוף למקום חיכתה לו 'מהלומה' נוספת. "תשמע", אמרו לו, "זו הרצאה שמיועדת לאקדמאים, אנשים רציניים מאוד. אל תדבר איתם לא על מיסטיקה, ולא על כל מיני דברים אחרים - רק על חינוך".

הוא הופתע. "איך אפשר להנחית עלי עכשיו הודעה כזו, שתי דקות לפני תחילת ההרצאה? אני מרצה על נושאים אחרים שבהם יש לי כבר חומר ומשנה סדורה. ובכלל, אני ממש לא מתמצא בחינוך. הילד הגדול שלי הוא רק בן שלוש".

"אין מה לעשות", השיבו לו, "אתה חייב למסור על חינוך, ויהי מה!"

הוא הבין שאין עם מי לדבר. רק בורא עולם יכול לעזור לו. האמת שאת זה הוא תמיד ידע - ש'גם' הקב"ה עוזר לו... הוא מכין הרצאה, ובסייעתא דשמיא יוצא משהו טוב ומוצלח. אבל עכשיו זה משהו אחר. הוא בכלל לא הכין כלום. זו היתה הפעם הראשונה שלא היתה לו כל דרך איך 'לעזור' כביכול להקב"ה לעזור לו... לראשונה הוא עמד להתחנן לה' שישים בפיו הרצאה שלמה, מוכנה, מתחילה ועד סוף.

בדרך כלל לפני כל שיעור או הרצאה הוא מנדב סכום לצדקה ונושא תפילה להקב"ה שישים בפיו את המילים הנכונות. הפעם

הרב ש' ק' שליט"א הוא מטובי המרצים באשדוד. שמו הולך לפניו והוא מוזמן רבות לכנסים ואירועים וכדומה. אולם הוא אף פעם לא שוכח כיצד הכל התחיל, ואת היום הגורלי שהפך אותו ממרצה מתחיל שרודף אחר כל במה אפשרית, למרצה פופולארי ומבוקש שאליו צריכים להתחנן ולא להיפך.

היה זה יום אחד, כאשר הזדמנות פז נקלעה לפתחו. מארגון גדול לקירוב רחוקים פנו אליו וביקשו ממנו למסור הרצאה בראשון לציון, בכנס שיתקיים ברחוב שפירא. הוא ידע שאם ההרצאה תצליח ותמצא חן בעיניהם, הוא יזמן לעוד הרצאות אצלם, ומכאן השמים הם הגבול.

אולי מרוב התרגשות, נשמטה מתודעתו העובדה שבראשון לציון ישנם שני רחובות בשם שפירא, האחד רחוב אברהם שפירא והשני רחוב חיים משה שפירא, וכך ביום המיועד כשיצא למקום ההרצאה, הובילוהו פעמי משום-מה לרחוב חיים משה שפירא, מבלי שיחשוד שמא הכנס מתקיים במקום אחר בכלל.

קרוב לשעה 20:00, השעה בה אמורה ההרצאה להתחיל, כאשר כבר היה קרוב מאוד לרחוב ההוא, התקשרו אליו המארגנים ושאלוהו היכן הוא נמצא ומדוע עדיין לא הגיע. "אני כבר ממש קרוב", השיב להם. "עוד דקה אני ברחוב חיים משה שפירא".

"חיים משה שפירא?? - ההרצאה היא ברחוב אברהם שפירא! איך הגעת לטעות הזאת" - כעסו עליו. "האם לא כתבת בג'י.פי.אס. את הכתובת המלאה שאמרנו לך?"

הוא נאלץ להודות שאין ברשותו מכשיר כזה. הוא משתמש במשהו ישן יותר, מכשיר שיש בו מפה שבה מסמנים ידנית את המסלול המבוקש. התגובה מעבר לקו היתה נזעמת ומזלזלת כאחת. "מי נוסע היום בלי ג'י.פי.אס? איך אתה רוצה להגיע ככה

והתוצאה? - הרצאה מוצלחת מאין כמוה שגררה תגובות ומחמאות נלהבות. כן, גם מפיהם של המארגנים העויינים והמזלזלים, ששינו לחלוטין את הנימה שלהם לאחר ההרצאה. זו היתה 'ההרצאה' בה"א הידיעה, שהקפיצה אותו ממרצה סטנדרטי למרצה מיוחד ומבוקש. וזו היתה ההרצאה שבה למד המרצה בעצמו יסוד חשוב באמונה שליווה אותו מכאן ואילך בכל צעד ושעל.

(הרב פנחס זרביב שליט"א, 'למעשה')

הוא נתן סכום כפול, והפיל תחינה מעומק הלב ממש. 'אנא ה', שים לי בפה את המילים הנכונות. אני לא יכול לבד, אין לי שום-דבר על מה לדבר. אין מישהו אחר שיכול לעזור לי, רק אתה ריבוננו של עולם'.

הוא סיים את תפילתו ובלב כבד נכנס לאולם ההרצאות. הוא החל לדבר, וראה זה פלא, מרגע לרגע הרגיש כיצד מוחו ופיו מתחילים לשפוע כמעין המתגבר; הרעיונות והמשלים קולחים וזורמים, משתלבים ומתבהרים; הוא חש ממש כיצד ה' שם בפיו את המילים הקולעות והמתאימות.

יהלומים מגדולי ישראל

שבוע קודם הבר-מצוה קלט לפתע המורה את טעות המרה: בשבת הבאה מפטירים 'מחר חודש' ולא את ההפטרה שהכין עם החתן! עיניו השכו, והוא פנה לשאול את מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל כדת מה לעשות

כעין זה מסופר מעשה נפלא על הגרש"ז אויערבך זצ"ל: מעשה בילד אחד שסבל מקשיי קריאה, אך תשוקה אחת היתה לו, שבהגיעו לבר מצוה שלו יוכל לקרות את ההפטרה כשאר הילדים בני גילו.

שכר לו אביו כחצי שנה קודם הבר מצוה מורה פרטי, והוא התחיל ללמד אותו את ההפטרה של שבת הבר מצוה. כך שינן עמו את ההפטרה כמה מאות פעמים, עד שהיתה שגורה על לשונו וייטב לבו.

אולם, מה חשכו עיני המורה שלו, כאשר גילה אך שבוע קודם הבר מצוה, שלמחרת אותה שבת חל להיות ראש חודש, כך שבשבת מפטירים "מחר חודש" ולא את ההפטרה שהכין עם חתן הבר מצוה.

עלה ללשכת הגזית לשאול את פי הגרש"ז כדת מה לעשות. אמר לו הגרש"ז: "עלי ועל צווארי! בשבת קודש יקרא החתן את ההפטרה שהכין ולא את 'מחר חודש'..."

המעשה לא נגמר בכך. הגרש"ז בירר היכן מתפלל הבחור החתן, ובשבת בבוקר נדהמו מתפללי אותו בית כנסת לראות את רבי שלמה זלמן מגיע להתפלל עמם. הם תמהו על מה ולמה זכו לכך, אולם הגרש"ז אמר בלחישה לאותו מורה שלימד את הנער, כי הסיבה לבואו היא משום שחשש שאע"פ שיאמרו בשמו שמותר כצורך שעה לקרות הפטרה זו במקום 'מחר חודש', יהיו חכמים מחוכמים שיעוררו רוח סערה בשאלה זו, והבחור יתבייש. על כן החליט לבוא להתפלל כאן כדי להבטיח שאף אחד לא יעורר ויכוח בענין.

(מתוך שיעורו של הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א, גיליון 'הביניני')

פעם הגיע הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זיע"א לעיר אחת ביום חמישי. עד מהרה פשטה השמועה בכל העיר שהרבי הגיע, וכפי הנראה יישאר לשבות אצלם. אולם כשבאו לשאלו האם אכן יישאר אצלם לשבת, השתמט מלענות תשובה ברורה, כל זאת מפני שרצה ששהותו בעיר בשבת תהיה בצנעא.

בליל שבת התפלל במנין מצומצם, ובהגיע הבוקר, ביקש לדעת באיזה בית כנסת מתפלל חייט העיר שעורך היום 'אויפרוף' לבנו. כשענו לו, קם הרה"ק והלך עם פמלייתו להתפלל באותו בית כנסת.

מובן מאליו שכיון ששמעו בני העיר שהרבי מתפלל באותו בית כנסת, נהרו כולם לשם כדי לזכות להתפלל עמו, וכך היה בית הכנסת מלא מפה לפה וכבר לא היה מקום להכניס בו מחט. הרה"ק התפלל שם בהתלהבות גדולה ועצומה, וכשהחתן עלה לתורה וקרא את ההפטרה, גברה התלהבותו של הצדיק והוא הוסיף להכות בידיו וברגליו, ואף אחד לא הבין על מה ולמה. מיד לאחר התפילה, התנער הרה"ק ויצא, ובמוצאי שבת הסתלק מן העיר, כך שלא היה שום מושג לאף אחד ממקורביו לפשר התנהגותו המוזרה.

אכן, לאחר מכן נודע הדבר על-ידי משמשו, שסיפר כי קודם לכן, באמצע השבוע, הגיע החתן דנן אל הצדיק והתלונן בפניו כי הנה הוא צריך לעלות למפטיר, אך אינו יודע לקרוא וללא ספק ינחל בזיונות קשים. כיון שראה הצדיק שהשבת כבר מתקרבת ולא נותר פנאי להתיישב עכשיו ללמדו את קריאת ההפטרה, אמר לו: אל דאגה! בשבת כבר אמצא לך עצה.

כעת נתברר שבגלל זה הגיע הרה"ק לשבות באותה עיר ולהתפלל באותו בית כנסת, כדי להרעיש בידיו וברגליו בשעת קריאת המפטיר, כך שלא יוכלו לשמוע את קריאתו של החתן.

לאחר זמן-מה שמע השדכן את הרבי קורא לו להיכנס חזרה. הוא נכנס שוב אל הקודש פנימה כשבלבו תמיהה: מדוע קודם לכן הורה לו הרבי לצאת מהחדר ועתה הוא מזמין אותו להיכנס שוב?

התפלא מדוע הרבי משלחו מהחדר, אך כמובן שיצא מיד. לאחר זמן מה שמע את הרבי אומר לו: "היכנס בבקשה". הוא נכנס שוב לחדרו של הרבי, כשתמיהתו גוברת. מדוע שלחו הרבי מהחדר ועתה הוא מבקש ממנו להיכנס שוב? אולם תמיהתו לא ארכה זמן רב. הרבי פנה אליו ואמר: "שמע היטב, תתקשר לשני הצדדים ואמור להם שאני קראתי לך לבוא אלי - וזה נכון, שהלוא זה עתה קראתיך להיכנס לחדרי - ואמרת לי להתקשר אליהם ולומר להם בשמי שלדעתי השידוך מאוד מוצלח ויש לראות להביא את הדבר לידי גמר..."

(נעם שיח)

סיפר הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א:

סיפר לי שדכן אחד, שפעם התעסק בשידוך מסויים זמן רב, אך הדבר לא התקדם יפה ולא הגיע לידי גמר, אך היות ולדעתו היה זה שידוך נפלא, ושני הצדדים היו מחסידי ויז'ניץ, נכנס השדכן אל הרבי ושטח בפניו את הרעיון של השידוך על צדדיו ופרטיו, ואמר לו כי היות ולדעתו השידוך מאוד מוצלח, אך הוא אינו מצליח להביאו לידי גמר, אולי יושיט הרבי את ידו בשידוך זה וכך יקרבו לידי גמר.

לאחר שהרבי שמע את כל הפרטים, נענה אמר לשדכן כי הוא מסכים לכך, אך תחילה הוא מבקש ממנו לצאת מהחדר... השדכן

סגולות וישועות

"ברוב התרגשותי התקשרתי לסופר שאצלו הזמנתי את המזוזות ושאלתי אותו מתי הוא התחיל לכתוב אותן. התשובה שלו הדהימה אותי..."

חיפשתי מזוזות, מצאתי דירה

שאפשר. ביקשתי ממנו שיכתוב לי כמות של מזוזות שתתאים לדירה הגדולה שאני אמור לקנות, עם מספר חדרים התואם לצפייתי, והוא אמר לי שאחרי החגים הוא יתחיל בעבודה. את הסכום הנכבד שיהיה עלי לשלם עבור המזוזות נתתי למשמרת אצל אדם נאמן על שנינו, כדי שמבחינתי ייחשב הדבר שכבר שילמתי על המזוזות.

לפני ראש השנה, אחרי שנתיים של יובש מוחלט, קבלתי הצעה הגיונית של דירה, אבל לא מספיק מתאימה. בין ראש השנה ליום כיפור קיבלתי עוד הצעה, ואחרי סוכות, בראש חודש חשוון, הגיעה ההצעה הטובה ביותר לדירה מצוינת במחיר מצוין באזור שלי, וחתמנו חוזה!

ברוב התרגשותי התקשרתי לסופר ושאלתי אותו מתי הוא התחיל לכתוב את המזוזות בפועל. התשובה שלו הדהימה אותי: הוא התחיל בעבודה מיד אחרי סוכות! משהו כמו יומיים-שלושה לפני שמצאתי את הדירה. סגולה בדוקה ומנוסה!

(גיליון 'השגחה פרטית')

שמי יוסל. כבר שנתים שאני מחפש דירה לקניה באזור מגוריי. המחירים הולכים וקופצים לגובה כל הזמן, הקירות בביתי הצר והצפוף - תודה לקל - מאיימים לסגור עלי, ואני עדיין מחפש ומחפש.

בחודש תמוז תש"פ שמעתי על סגולה למציאת דירה - לקנות מזוזות מהודרות בשביל הדירה העתידית. אמרו לי שזו סגולת פלא. [וההסבר לזה אולי, שכשקונים דירה נכנסים לחובות עצומים, וכשמגיעים לקנות מזוזות כבר אין כסף לקנות מזוזות מהודרות. לכן קונים מזוזות לפני הכל. או אולי משום דברי המדרש (פרשת אמור פרשה כז) שרוח הקודש אומרת 'מי הקדימני ואשלם', שתמיד הקב"ה נותן קודם את המתנה לאדם ואחר כך הוא מבקש לעשות את המצוה, וכתוב שם במדרש: "מי עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית". ואם כן אדם שאומר להקב"ה: דבר ראשון אני רוצה כבר להזמין את המזוזה, עוד לפני שנתת לי את הדירה, ודאי הקב"ה מחזיר לו בכפל כפליים].

ביררתי על סופר סת"ם מומחה ברמה גבוהה וירא שמים, ובראש חודש אלול הזמנתי מזוזות מהודרות, הכי מהודרות

במה צריך להיזהר כשעורכים קניות עבור משפחה שנמצאת בבידוד?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

זה רק במוצרים שקשה לשער במדויק, כגון שלוו משכן חצי כוס חלב ומחזירים חצי כוס, ויתכן שזה מעט יותר. אבל בכסף צריך לדייק ולהחזיר בדיוק כפי הסכום שלו, כמבואר בספר ברית פנחס פרק ה' סי"ז.

ג. כשיש סכום של אגורות מותר לעגל כלפי מעלה, ואין חשש ריבית בחמש אגורות שמוסיף, משום שגלוי לכל שהסיבה שהוא מוסיף אינה כדי לתת תוספת למלוה אלא רק משום שא"א לשלם באגורות.

ד. כשמשלם עבור חברו בכרטיס אשראי, מרגע שגיהץ את הכרטיס עבור הקנייה נחשב שהלוה לו, כיון שהמוכר יגבה את הסכום רק ממנו, ונותן את המוצרים ללוה על סמך האשראי של המגהץ בעל הכרטיס. לכן נחשב למלווה אף שלא יצא מכיסו כלום.

ה. העצה היעוצה באופן זה היא שיאמר המשלם לשליח שהתוספת היא עבור הטירחא שטרח וקנה עבורו.

ו. עצה נוספת אמר לי ידידי הר"ר אלימלך בש שליט"א, שיכוון השליח לקנות עבור עצמו, ואחר כך ימכור לחברו בסכום עגול, ובזה אין חשש ריבית.

שאלה: אני ומשפחתי שוהים בביתנו בבידוד לאחר שאחד מהילדים נתגלה כחיובי לקורונה. ביקשתי מחברי שיערוך עבורי קנייה בצרכניה. סכום הקניה היה בסך 98.55 ₪, והוא שילם אותי בכרטיס האשראי שלו. כעת אני רוצה לשלם לו 100 ₪ - האם יש בזה ריבית, או שמותר לתת סכום עגול? שהרי כיצד אשלם 98.55 ₪, הרי אי אפשר לתת 5 אגורות?

ובעיקר יש לשאול, שמאחר וחברי לא שילם במזומן אלא בכרטיס אשראי, הרי עדיין לא יצא ממנו הכסף, אלא ייצא רק בעוד כמה שבועות, ואם כן אולי זה כלל לא נחשב שהוא הלווה לי.

תשובה: כיון שהדבר מצוי מאד שאדם קונה עבור חברו והמשלח רוצה לתת סכום עגול או להוסיף מעט על הסכום, חשוב להבהיר כמה יסודות ופתרונות כדי שלא להכשל בריבית:

א. אדם שקנה עבור חברו ושילם מכיסו, בזה נחשב שהלוה לו - גם לפני שהגיעו המוצרים לידי המשלח - ואסור להוסיף לו על הסכום.

ב. מה שהתירו להוסיף בדבר מועט בידידים שלא מקפידים,

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

**"כמה וכמה אנשים נכשלין בזה מאוד, שכאשר
אחד לוקח סחורה מחנות ומראה לחברו אם
שזה המקח ששילם, לא די שאינו משבחהו,
עוד הוא מגנהו לומר כי רימה אותך מאוד..."**

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפץ חיים

לסיום, מסכם ה'פץ חיים', כי ישנם בסך הכל שמונה פרטים כדי שיהיה מותר לגלות לאדם שהונו אותו במקח, ולא מצוי שיתקבצו כולם, ומוסיף וכותב: "ועתה אחי, ראה גם ראה איך שבעוונותינו הרבים כמה וכמה אנשים נכשלין בזה מאוד, שכאשר אחד לוקח סחורה מחנות וקנה אותה במשיכה כדן, ומראה לחברו אם שזה המקח ששילם או לא, לא די שאינו משבחהו, עוד הוא מגנהו לומר כי רימה אותך מאוד..."

אתמול למדנו על האופנים שבהם מותר לאדם שיוודע שרימו את חברו בענייני מקח וממכר, להודיע לו על כך. בהלכה הנלמדת היום מוסיף ה'פץ חיים' עוד תנאי, והוא, שרק אם הוא מכיר את חברו, ויודע שאכן ינהג לפי דין תורה ויתבע את המוכר לבית דין, מותר לו להודיעו כי רימו אותו. אולם אם הוא יודע שחברו יעשה דין לעצמו, כגון שיתפוס מהמוכר סחורה, או לא ישלם לו את הסכום שנותר חייב לו על המקח, עליו להיזהר מלגלות לו.

הקונה שיחזיר את הסחורה למוכר - "ואם לא ירצה לקבלה ממך, לא תשלם לו המעות שאתה חייב לו", וכו' וכו'.
ולכן - "מה מאוד ראוי שלא להתערב בעניינים כאלו, אם לא שיתבונן היטב בכל מה שכתבנו לעיל, ואז יהיה ה' בעזרו שלא יבוא שום מכשול על ידו".

אותו אדם, כותב ה'חפץ חיים', אינו מדקדק על עצמו בשעת מעשה לדעת האם באמת יש בסיס לדבריו. אינו יודע כמה שווה אותו חפץ היום, והאם לא השתנה שערו לאחרונה. וגם אם אכן היתה כאן רמאות - אינו מדקדק לברר האם היא היתה בשיעור שיש בו אונאה על פי דין תורה. ופעמים רבות הוא אף מסית את חברו

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מה הקשר בין איסור אכילת גיד הנשה ליום ט' באב?

פסחים דף מז

גיד הנשה

הצליחו הגויים להיכנס להיכל, למקום הקדוש, בגלל שביום הזה יעקב כרת ברית עם לבן והכניס טומאה לקדושה.

בליל תשעה באב נאבק יעקב עם המלאך, וביום תשעה באב השתחוה לעשו שבע פעמים והשלים איתו, ויחבקהו וישקהו. באותו יום גם אירעה 'תקיעת הירך' של יעקב, והשטן קיבל אחיזה ביום הזה. כמו שביום י' בתשרי אין לשטן רשות לקטרג, כך ט' באב זה היום של השטן.

לכן בט' באב חזרו המרגלים מארץ ישראל ואמרו שאי אפשר להיכנס לארץ, ארץ אוכלת יושביה. איך הצליחו להכניס בישראל כזה מורא ופחד? כי זה יום שהס"מ אחוז בו, ואין לישראל אחיזה בו. למחרת אמרו עלה נעלה וירשנו אותה, כי נגמר ט' באב, אז נגמרה גם אחיזת הס"מ. אז אפשר לעלות לארץ ישראל. יום ט' באב הוא כנגד גיד הנשה. לא רק שגיד הנשה קיבל בו אחיזה, הס"מ קיבל אחיזה ביום זה.

(הרה"ג ר' ברוך רזונבלום שליט"א)

הזוהר הק' בפרשת וישלח אומר, שיש רמ"ח אברים באדם וכנגדם רמ"ח מצוות עשה, ויש שס"ה גידים וכנגדם שס"ה מצוות לא תעשה. כל גיד ואבר מכוון כנגד מצווה. כנגדם שס"ה ימים בשנה, כל יום מכוון כנגד לא תעשה. יום תשעה באב הוא כנגד גיד הנשה, וכל מי שאוכל בתשעה באב כאילו אכל גיד הנשה. מה הקשר בין אחד לשני?

מצאתי מרגלית מדהימה - אומר הרה"ג רבי יצחק רזונבלום שליט"א. גיליתי חת"ם סופר בפרשת דברים שכותב כך: המלאך, שרו של עשו, נאבק עם יעקב בליל תשעה באב. בעלות השחר הגיע זמנו של המלאך לומר שירה. כלומר, בתשעה באב אומר שרו של עשו שירה!

יעקב ברח מלבן בערב ר"ח אב, ביום ראשון. לאחר שבעה ימים השיגו לבן, בו' באב. בליל ז' באב בא המלאך ללבן בחלום ואמר לו: הישמר לך. הגלעד שהקימו היה למחרת, בז' באב, ועל זה נענש יעקב, על שכרת ברית עם לבן. הפחד שנכנס ליעקב בלב, היה בגלל שכרת ברית עם לבן. בז' באב מאות שנים אחר כך,

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

באילו ימים בשנה אסור מדאורייתא להתחתן?

להמתין עד החג, ויימנעו מעריכת נישואין בשאר ימות השנה, ובכך תתעכב מצות 'פריה ורביה'.
ויש אומרים שעריכת נישואין יחד עם סעודה, אסורה מדאורייתא; אולם, עריכת הנישואין והסעודה בשני ימים נפרדים, וכל שכן נישואין ללא סעודה כלל - לכל הדעות אסורים רק מדרבנן.
[שו"ע תקמו, א, משנ"ב א, ושעה"צ א, ב ויטו]

הנישואין אסורים בחול המועד, ובגמרא נאמרו מספר טעמים לדבר: 1. 'אין מערבים שמחה בשמחה', כדי שהלב יהיה פנוי לקיום את מצות השמחה כראוי. 2. מצות השמחה בחג, נלמדת מהכתוב: "וְשִׂמְחֶתָּ בְּחַגְךָ", ודרשו חכמינו ז"ל: "בחגך, ולא באשתך". 3. זמנם של אנשים פנוי יותר בחול המועד, ועוד, שבימים אלה מכינים בלאו הכי סעודות גדולות, כנהוג, וחששו חכמים, שאנשים יעדיפו

האם מותר לערוך מסיבת 'תנאים' בימי חול המועד?

כנהוג בימינו בהרבה ממסיבות התנאים - מותר לעורכה בחול המועד.
וכמו כן, אלו שנוהגים לערוך 'מסיבת אירוסין' (כפי שנקראים בלשוננו קשרי השידוכים הנעשים בזמננו ללא קידושין) ללא 'תנאים' - רשאים לכל הדעות לערוך מסיבה זו בחול המועד.
[משנ"ב תקמו, ב, ושעה"צ ה]

בהמשך לאמור: יש אומרים, שאסור לערוך מסיבת 'תנאים' בחול המועד, מהטעם הנ"ל - שאין מערבים שמחה בשמחה. ולדעת אחרונים רבים, מותר, משום שלדעתם לא נאמר האיסור על שמחה כזו, כי אם על שמחה גדולה כנישואין.
ואף לדעת המחמירים, האיסור הוא רק כאשר מסיבת התנאים היא סעודת פת; אולם, אם מגישים בה רק מיני מזונות וכדומה,

מה נהג רבי יחיאל מפריז לעשות בלילה שבו חיתן את אחד מילדיו?

ומן הדין, מותר לאדם להשיא אף שנים מילדיו באותו היום, אך על פי צוואת רבי יהודה החסיד נהגו שלא לעשות כן, בין בשני בנים, בין בשתי בנות, ובין בבן ובת. ויש שכתב שאף אין להשיא שנים מילדיו באותו השבוע, ויש חולקים, וכן פסק המשנה ברורה.

כאמור, חכמינו ז"ל לימדונו ש'אין מערבים שמחה בשמחה'. במה דברים אמורים? באדם אחד, וכגון אדם שנושא אשה בחג, או אדם שנושא שתי נשים ביום אחד. אבל שמחות של שני אנשים, מותר לעשותן באותו היום, גם כשעורך השמחה הוא אדם אחד; ולכן, מותר לאדם להשיא יתום או עני באותו הלילה שבו משיא את אחד מילדיו, כפי שנהג רבי יחיאל מפריז.

[ט"ז תקמו, א, משנ"ב א, ושעה"צ ג]

* מי שהתחדשו לו חידושי תורה בעת לימודו בחול המועד, רשאי לכותבם בחול המועד. וכן מותר לכתוב את מה שלומד בחול המועד, במטרה לברר את הסוגיא, או כדי שמשנתו תהיה סדורה לו. ואין היתר לכתוב אלא באופן של 'מעשה הדיוט' בלבד, ולכן יש להקפיד שהכתיבה תהיה בכתב יד רגיל, עגול, ולא בכתב עברי מרובע.

* בתי הדין רשאים לקיים דיונים בחול המועד; אלא שאם הנתבע מתגורר בעיר אחרת מזו של בית הדין - לא ניתן לזמנו לדיון בחול המועד בניגוד לרצונו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מי שהתברר לו שאכל מאכל אסור - האם יברך ברכה אחרונה?

ואף אם כבר הכניס את המאכל לפיו ולעסו, עליו לפולטו. אך אם טעה ואכל את המאכל, יברך ברכה אחרונה. ומי שבירך במזיד על מאכל אסור, אסור לענות 'אמן' על ברכתו, שהרי - כלשון חכמינו ז"ל - "אין זה מברך, אלא מְנַאֵץ"; ולאחר שאכל, אסור לו לברך ברכה אחרונה.

מי שבירך על מאכל, ולפני שטעם ממנו נזכר, או נודע לו, שיש בו חשש איסור, יאמר: "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", ולא יטעם ממנו. וזאת, אף אם מדובר באיסור דרבנן, ואף אם אין האיסור ברור, ואינו אלא 'חומרא'; אך כמובן, רק אם זאת חומרא שיש לה סמך בדברי הפוסקים.

[שו"ע תקטו, א, ומשנ"ב ה; ביאורים ומוספים דרשו, 21-22]

הלוח היומי

כ"ג בטבת | רבי מרדכי ב"ר ישראל גיפטר זצ"ל, ר"י טעלוז ובעל נתיבות מרדכי

בשנת רנ"ז, אירע גירוש אלפי יהודי פורטוגל בהוראת המלך, ורבים מהם הוכרחו להמיר דתם. ובתוכם נמנו גם חלק ממגורשי ספרד, אשר קיוו לשכון בטח לאחר גירושם מספרד וכעת שוב נגזרו עליהם כך. ביום זה בשנת תשכ"א, טבעה אוניית המעפילים אגוז יחד עם עשרות יהודים עולים ממרוקו, ז"ל, שהיו על סיפונה.

יארצייט:

ק"כ: רבי וידאל די טולווא זצ"ל, בעל מגיד משנה על הרמב"ם.
תרנ"ט: רבי אברהם ב"ר חיים פלאגי זצ"ל, אב"ד איזמיר, בעל פדה את אברהם, שמו אברהם, ועוד.
תרע"ג: רבי רחמים ב"ר משה בוכריץ זצ"ל, ראב"ד בג'רבה, בעל מנחה חדשה, בגדי שש ועוד.
תשס"א: רבי מרדכי ב"ר ישראל גיפטר זצ"ל, ר"י טעלוז ובעל נתיבות מרדכי.
תשס"ד: רבי שמואל הלוי ב"ר יצחק שולזינגר זצ"ל, אב"ד קרית אתא ובעל עטרות שמואל.

עצה לחיזוק האמונה

מרחן ה"חזון איש" נתן עיצה לחיזוק האמונה: על כל דבר שצריך, להתרגל להקדים תפילה ולבקש מהשי"ת, כגון אם תצטרך נעליים תגיד: "השי"ת אני צריך נעלים, הזמן לי מעות והמקום שאמצא שם את הנעליים המתאימות לי", ואחר כך תודה לו על שנתן לך, וכשאתה פונה אליו בכל ענייניך, בכך תתחזק אמונתך.

(מעשה איש ח"א פרק יא עמ' רפ)

נשתדל להרגיש תלויים בידיי של הקב"ה בכל צעד ושעל, ובכל דבר שאנו צריכים, נבקש ממנו ונודה לו עליו, ובכך תתחזק האמונה בקרבנו.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il